

DIAGNOZA SPOŁECZNA

PARTNERSTWO PAFW JANOWICE WIELKIE

Spis treści

- 1. Dostępne aktualne dane o Gminie Janowice Wielkie.**
- 2. Skład Grupy Inicjatywnej.**
- 3. Opis założeń, narzędzi badawczych.**
- 4. Opis poszczególnych narzędzi i ich wyników.**
- 5. Podsumowanie i wnioski.**
- 6. Dobro wspólne.**

1. Informacje o Gminie Janowice Wielkie

(za: Strategia Rozwoju Gminy Janowice Wielkie na lata 2016-2025)

Podstawowe informacje i demografia

Gmina Janowice Wielkie to gmina wiejska. Miejscowości (wsie): Janowice Wielkie, Trzcińsko, Radomierz, Komarno, Miedzianka, Mniszków. Gmina należy do województwa dolnośląskiego, powiatu jeleniogórskiego. Janowice Wielkie to gmina położona w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, na północy obejmująca swoim zasięgiem fragment Gór Kaczawskich, na południu Rudawy Janowickie, stanowiące część Rudawskiego Parku Krajobrazowego.

Na koniec 2019 r. Gmina Janowice Wielkie ma 4 302 mieszkańców, z czego 49,1% stanowią kobiety, a 50,9% mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców wzrosła o 4,8%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,1 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa dolnośląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Janowice Wielkie zawarli w 2019 roku 3,7 małżeństw na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,9 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 31,9% mieszkańców gminy Janowice Wielkie jest stanu wolnego, 50,5% żyje w małżeństwie, 7,4% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,1% to wdowy/wdowcy. Gmina Janowice Wielkie ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -13. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,02 na 1000 mieszkańców gminy Janowice Wielkie. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,53 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. Na 1000 ludności gminy Janowice Wielkie przypada 10,23 zgonów. Jest to mniej od wartości średniej dla województwa dolnośląskiego oraz nieznacznie mniej od wartości średniej dla kraju. W 2019 roku zarejestrowano 85 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 82 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Janowice Wielkie 3. W tym samym roku 0 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 0. 61,5% mieszkańców gminy Janowice Wielkie jest w wieku produkcyjnym, 16,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Mieszkalnictwo

W 2019 roku w gminie Janowice Wielkie oddano do użytku 12 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 2,79 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Janowice Wielkie to 1 475 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypadają zatem 342 mieszkania. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań

zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Janowice Wielkie to 5,42 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2019 roku w gminie Janowice Wielkie to 148,50 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 96,75% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 94,51% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 88,68% mieszkań posiada łazienkę, 70,10% korzysta z centralnego ogrzewania, a 0,00% z gazu sieciowego.

Gospodarka, turystyka

W gminie Janowice Wielkie w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 580 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 370 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 42 nowe podmioty, a 35 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2017 najwięcej (64) podmiotów zarejestrowano w roku 2018, a najmniej (36) w roku 2015. W tym samym okresie najwięcej (67) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2011 roku, najmniej (28) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Janowice Wielkie najwięcej (27) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (564) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 1,4% (8) podmiotów jako rodzaj działalności deklaroowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaroowało 25,7% (149) podmiotów, a 72,9% (423) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Janowice Wielkie najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (27.3%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (17.6%).

Do największych pracodawców na terenie gminy należą: • Dr. Schneider Automotive Sp. z o.o. w Radomierzu • THOM – POLSKA sp. z o.o. w Radomierzu • Zespół Profilaktyki i Rehabilitacji SPZOZ w Janowicach Wielkich • Dom Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich • Urząd Gminy w Janowicach Wielkich • Gminny Zespół Szkół w Janowicach Wielkich.

Na terenie gminy znajduje się 20 obiektów noclegowych. W obiektach noclegowych znajduje się łącznie 117 pokoi i 402 miejsc noclegowych; 5 obiektów gastronomicznych.

Bezpieczeństwo

W 2019 roku w gminie Janowice Wielkie stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 112 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 26,05 przestępstw. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Janowice Wielkie wynosi 62,70% i jest nieznacznie mniejszy od wskaźnika wykrywalności dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniejszy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Janowice Wielkie najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 20,24 (wykrywalność 56%) oraz przeciwko mieniu - 16,75 (wykrywalność 49%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 1,89 (99%), o charakterze gospodarczym - 1,76 (53%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,41 (76%).

Budżet gminy

Suma wydatków z budżetu gminy Janowice Wielkie wyniosła w 2018 roku 17,9 mln złotych, co daje 4,1 tys złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 19.2% w porównaniu do roku 2017. Największa

część budżetu gminy Janowice Wielkie - 22.4% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 600 - Transport i łączność (14.2%) oraz na Dział 750 - Administracja publiczna (14.1%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 2,4 mln złotych, czyli 13,5% wydatków ogółem. Suma dochodów do budżetu gminy Janowice Wielkie wyniosła w 2018 roku 19,2 mln złotych, co daje 4,4 tys złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 20.9% w porównaniu do roku 2017. Największa część dochodów wygenerował Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (28.7%). Duża część wpływów pochodzi z Dział 758 - Różne rozliczenia (24.6%) oraz z Dział 600 - Transport i łączność (11.2%). W budżecie gminy Janowice Wielkie wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 641 złotych na mieszkańca (14,5%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 7,8 złotych na mieszkańca (0,2%).

Edukacja

894 mieszkańców gminy Janowice Wielkie jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata), w tym 409 kobiet oraz 485 mężczyzn. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 13,4% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,9% wykształcenie policealne, 12,3% średnie ogólnokształcące, a 18,9% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 26,6% mieszkańców gminy Janowice Wielkie, gimnazjalnym 4,8%, natomiast 19,5% podstawowym ukończonym. 1,6% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa dolnośląskiego mieszkańcy gminy Janowice Wielkie mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Janowice Wielkie największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (20,9%) oraz zasadnicze zawodowe (19,9%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (33,9%) oraz średnie zawodowe (19,5%). W roku 2018 w gminie Janowice Wielkie mieściło się 1 przedszkole, w którym do 5 oddziałów uczęszczało 103 dzieci (41 dziewczynek oraz 62 chłopców). Dostępnych było 110 miejsc. Dla porównania w 2008 roku w gminie Janowice Wielkie mieściło się 1 przedszkole, w którym do 3 oddziałów uczęszczało 63 dzieci (33 dziewczynki oraz 30 chłopców). Dostępnych było 80 miejsc. 18,3% mieszkańców gminy Janowice Wielkie w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (16,4% wśród dziewczynek i 20,0% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 576 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 1,07 dzieci w wieku przedszkolnym. Placówkę ma 1 szkoła podstawowa, w której w 12 oddziałach uczyło się 223 uczniów (113 kobiet oraz 110 mężczyzn). Dla porównania w 2008 roku w gminie Janowice Wielkie placówkę miała 1 szkoła podstawowa, w której w 9 oddziałach uczyło się 174 uczniów (84 kobiety oraz 90 mężczyzn). W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształci się 29,8% ludności (29,6% wśród dziewczynek i 29,9% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 18,6 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 69,04. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształci się 16,4% mieszkańców (17,8% wśród dziewczyn i 15,3% wśród chłopaków). W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 22,9% mieszkańców gminy Janowice Wielkie w wieku potencjalnej nauki (23,0% kobiet i 22,9% mężczyzn).

Lasy, obszary chronione i rolne

Na terenie gminy znajdują się obszary chronione, o wysokich walorach przyrodniczych. Powierzchnia obszarów chronionych na terenie gminy Janowice Wielkie wynosi 2 543 ha, co stanowi niemal 44% powierzchni gminy. Do obszarów chronionych na terenie gminy należą:

- pomniki przyrody
- Rudawski Park Krajobrazowy
- obszary Natura 2000.

Obszary chronione to 2 543 ha (44% pow. Rudawski Park Krajobrazowy i Natura 2000). Lasy ogółem 2 281,88 ha. Użytki rolne: 3 019 ha. Ogólna pow. gminy: 5 794 ha.

Zabytki, ważne zasoby

Zabytki nieliczne: Zamek Bolczów, Wieża Widokowa w Radomierzu, Kościoły (7), Dwory (2), krzyże pokutne (4), Miedzianka.

Ważne i znane zasoby: Rudawy Janowickie, skałki wspinaczkowe, tereny chronione jw., zasoby przyrodnicze, krajobrazowe, możliwości uprawiania turystyki pieszej, rowerowej, konnej.

Kultura, sport

Na terenie gminy Janowice Wielkie nie ma ośrodków kultury, wydarzenia kulturalne organizowane są przez świetlice wiejskie w: Janowicach Wielkich, Trzciesku i Komarnie.

Według danych z 2019 w gminie Janowice Wielkie działały 4 biblioteki i filie publiczne posiadające księgozbiór liczący 38 532 wolumeny. We wszystkich placówkach zatrudnionych było 8 pracowników. Dla porównania w 2008 roku działały 4 biblioteki i filie posiadające księgozbiór liczący 38 544 wolumeny.

Według danych z 2016 w gminie Janowice Wielkie działały 2 kluby sportowe (włącznie z klubami wyznaniowymi i UKS) zrzeszające 98 członków. Zarejestrowano 86 ćwiczących (mężczyźni: 40, kobiety: 46, chłopcy do lat 18: 40, dziewczęta do lat 18: 0). Aktywne były 2 sekcje sportowe. Zajęcia sportowe prowadzone były przez instruktora sportowego (2), inne osoby (1). Infrastruktura sportowa: Boisko sportowe i Orlik, Hala sportowa przy Gminnym Zespole Szkół.

Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne

W gminie liczne organizacje pozarządowe: Fundacja Przystanek Dobrych Myśli, Stowarzyszenie Polsko-Niemiecko Duńskie „Rudawy”, Fundacja „Czarodziejska Góra”, Rudawskie Stowarzyszenie Turystyki Wiejskiej, Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Faktor”, Stowarzyszenie „Mieszkańcy Gminie”, Stowarzyszenie Góry Szalonych Możliwości, Stowarzyszenie Bolczowianie, Ochotnicza Straż Pożarna w Janowicach Wielkich, Gminny Ludowy Klub Sportowy "Rudawy", Uczniowski Klub Sportowy "Sokoliki", Stowarzyszenie Nasze Komarno, Koło Wędkarskie "Szuwarek", Grupa Odnowy Wsi Janowice Wielkie, Stowarzyszenie „Serce Rudaw”. Jednak mniejszość jest aktywnych.

2. Skład Grupy Inicjatywnej

Podmioty/osoby z doświadczeniem w PAFW: 1. Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Ducha Gór - Afiliowany Ośrodek Działaj Lokalnie od 2019 r. oraz Program Stypendialny AgraFka w okresie 2017/2018, 2. Stowarzyszenie Góry Szalonych Możliwości, pracownik świetlicy Janowice Wielkie, 3. Uczestniczka VIII edycji programu Liderzy PAFW.

Pozostałe osoby zaangażowane w partnerstwo: 1. Członkini Grupy Odnowy Wsi Janowice Wielkie i Rady LGD Partnerstwo Ducha Gór, lokalny przedsiębiorca związany z turystyką, 2. Lokalny przedsiębiorca związany z

turystyką, 3. Przewodniczący Rady Gminy Janowice Wielkie, 4. Sołtys Janowic Wielkich, 5. Członkini Rady Seniorów, 6. Mieszkanka Janowic Wielkich zaangażowana w działania lokalne – członek Rady Sołectkiej Wsi Janowice Wielkie, 7. Lokalny producent żywności ekologicznej z Mniszkowa, 8. Psycholog, mieszkanka Janowic Wielkich zaangażowana w działania lokalne, 9. Sołtyska Wsi Trzcińsko, 10. Mieszkaniec wsi Trzcińsko, 11. Mieszkanka Miedzianki, bibliotekarka, 12. Pracownik ds. promocji Gminy Janowice Wielkie. Łącznie 15 osób, grupa będzie poszerzana w toku realizacji dalszych działań.

Spotkania Grupy Inicjatywnej

Odbyło się 7 spotkań grupy inicjatywnej: 2 z animatorem PAFW oraz 5 roboczych spotkań dotyczących planowania i analizy zdarzeń, wyników badań, planowania dalszych działań itd.... (2 wirtualnie oraz 3 w kontakcie bezpośrednim). Założono grupę do wymiany informacji i szybkiego kontaktu na Facebooku oraz profil publiczny „Partnerstwo PAFW Janowice Wielkie” dla upubliczniania działań, informowania mieszkańców o działaniach partnerstwa, możliwościach włączenia się w działania.

3. Opis założeń, narzędzi badawczych.

Opis założeń

Zgodnie z założeniami we wniosku o dofinansowanie diagnoza społeczna miała charakter kompleksowy co do narzędzi tj. zdecydowano się na różnorodne narzędzia diagnostyczne ilościowe i jakościowe oraz różnorodne pod względem medium tj. bezpośrednie uczestnictwo w spotkaniach, ankietę internetową, wywiady, spacerów badawcze. Ponadto zakładano zmianę planów w przypadku trudności w aspekcie COVID-19 lub zastosowania nowych narzędzi czy pomysłów adekwatnie do sytuacji. Wszystko, by zapewnić jak najlepiej i najszerzej możliwość zebrania informacji i danych.

Obszarem pierwotnego zainteresowania Grupy Inicjatywnej był konkretny obszar dotyczący ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu na terenie gminy. Jednak tutoring oraz inne przyczyny doprowadziły do konsensusu jak poprowadzić diagnozę tj. zdecydowano o szerokim, znacznie szerszym

zakresie zbieranych danych niż pierwotnie zakładano. Diagnoza nie została poprowadzona konkretnie w tym jednym obszarze, zostały zbadane możliwie szeroko zasoby gminy i potrzeby mieszkańców gminy. Obszarem tematycznym przeprowadzonej diagnozy była ochrona szeroko rozumianych zasobów naturalnych, przyrodniczych, dziedzictwa kulturowego i historycznego Gminy Janowice Wielkie.

Ponadto grupa inicjatywna zdecydowała o zapewnieniu możliwości włączania się wszystkich wsi i mieszkańców, zebraniu opinii mieszkańców wszystkich Gminy Janowice Wielkie tj. Janowice Wielkie, Trzcińsko, Radomierz, Komarno, Miedzianka, Mniszków i nie ograniczania się jedynie do jednej miejscowości Janowice Wielkie. Zidentyfikowanie obszaru dobra wspólnego dotyczy zatem mieszkańców całej Gminy Janowice Wielkie.

Zastosowane narzędzia badawcze

- 1) Spotkanie z mieszkańcami, podczas którego były zbierane wypowiedzi na pytania istotne dla projekt - działanie inicjujące diagnozę i włączające mieszkańców - wydarzenie publiczne: „Spotkajmy się w Zielonej Dolinie” na terenie rekreacyjnym tzw. Zielonej Doliny w Janowicach Wielkich.
- 2) Obserwacja.
- 3) Wywiady indywidualne z wybranymi uczestnikami.
- 4) Ankieta internetowa z pytaniami otwartymi.
- 5) Indywidualne wywiady pogłębione z lokalnymi ekspertami.
- 6) Spacerzy badawcze.
- 7) Analiza desk-research sołeckich strategii rozwoju wsi, Strategii Rozwoju Gminy Janowice Wielkie, Planu Rewitalizacji dla Gminy Janowice Wielkie.
- 8) Grupa fokusowa – spotkania grupy inicjatywnej która jest dość liczna i różnorodna uznano za grupę fokusową. Z każdego spotkania opracowywano notatkę, która wskazywała zakresy/obszary/problemy/potrzeby; ponadto stanowiła grupę roboczą dot. podziału zadań.

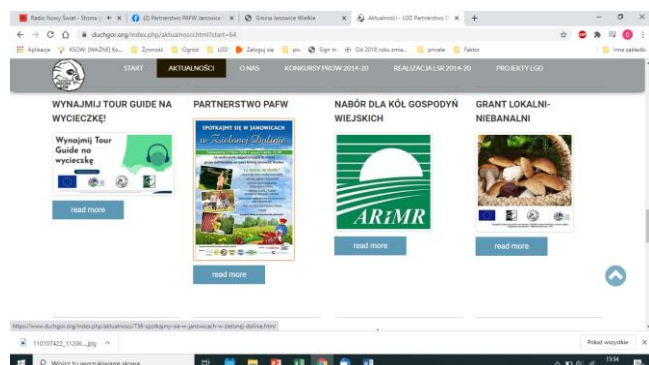
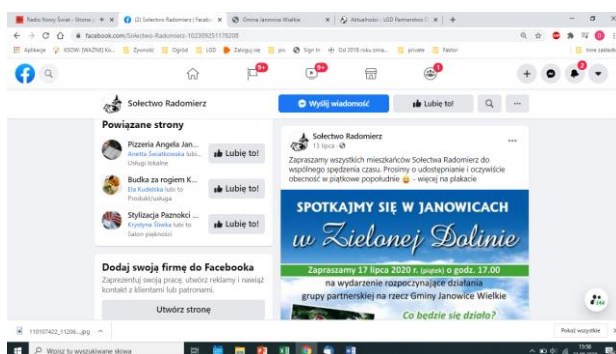
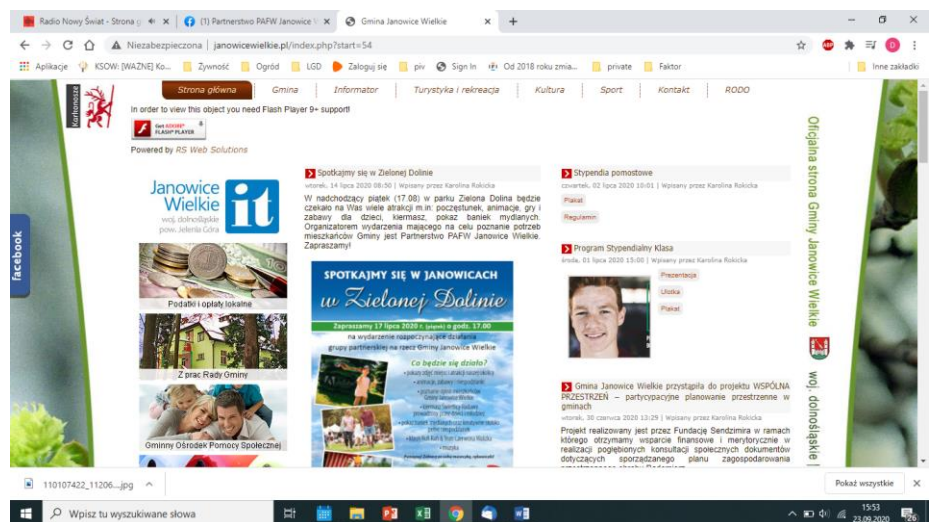
Zastosowanie metod ilościowych w połączeniu z jakościowymi przyczyniło się do zdiagnozowania potrzeb mieszkańców i dostarczyło możliwości interpretacji danych na poziomie meta analizy, która daje sposobność odkrycia obszarów istotnych, lecz trudnych do identyfikacji na poziomie spontanicznych deklaracji słownych. Zestawienie uzyskanych wyników z danymi z analizy desk-research dało możliwość sprawdzenia obszarów oczekiwań mieszkańców z kierunkiem działań gminy. Kończącym krokiem były indywidualne wywiady pogłębione z osobami, które zostały wytypowane jako eksperci swojej dziedziny. Informacje zebrane w tym kroku diagnozy pozwoliły doprecyzować zarysowane obszary manifestacji potrzeb. Ze względu na zastosowanie tylko pytań otwartych nie było łatwo posegregować ilościowo wypowiedzi, dlatego przyporządkowano zbliżone wypowiedzi.

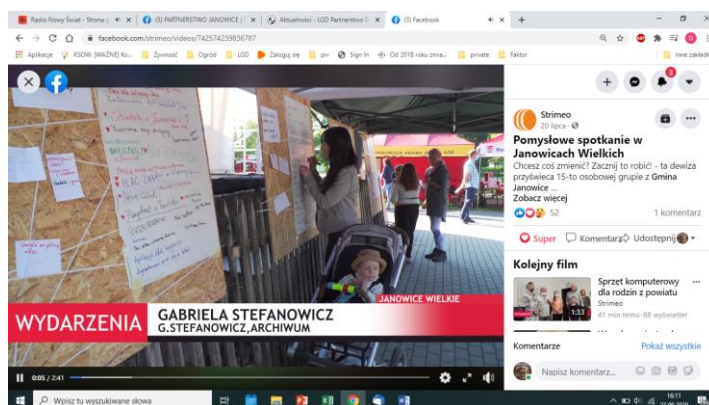
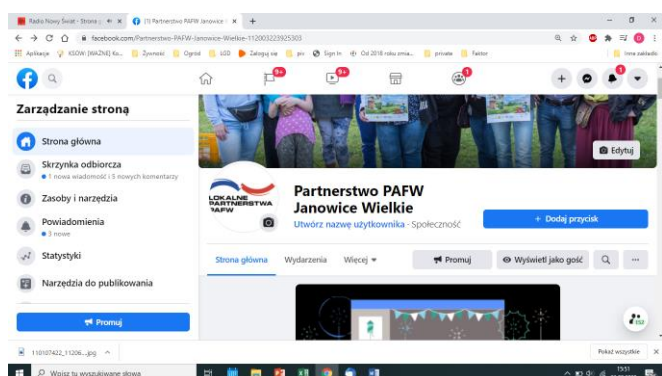
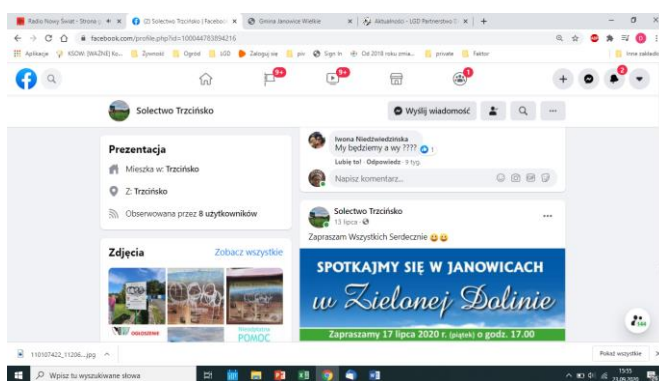
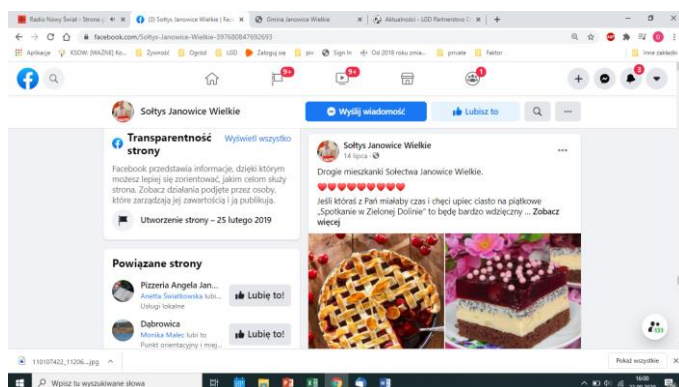
W przeprowadzaniu diagnozy oraz opracowaniu danych kierowano się, w miarę możliwości, materiałami „Box. Badanie Oddziaływania na Kapitał Społeczny” Pracowni Badań i Innowacji Społecznych Stocznia. Nie zawsze to było możliwe, ponieważ osoby przeprowadzające/biorące udział nie miały doświadczenia w przeprowadzaniu badań i nie zawsze mogli wykonać zgodnie ze sztuką założenia np. spaceru badawczego.

4. Opis poszczególnych narzędzi i ich wyników

#1 spotkanie z mieszkańcami gminy

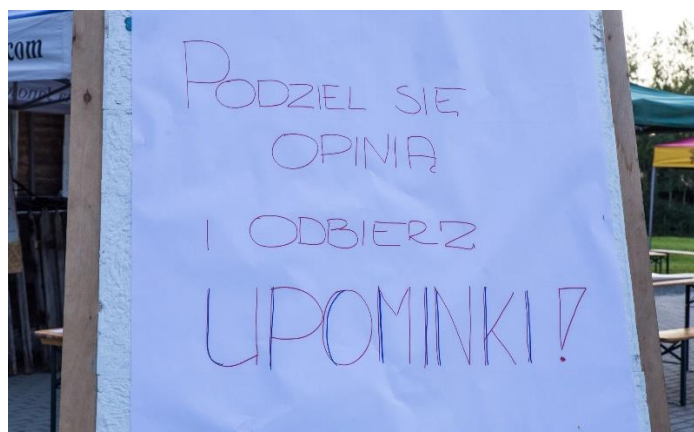
Organizacja wydarzenia „Spotkajmy się w Zielonej Dolinie” miała miejsce na terenie tzw. Zielonej Doliny – obszarze rekreacyjnym w centrum Janowic Wielkich ze sceną, ławkami, stawem i miejscem na ognisko, wykorzystywanym jako miejsce spotkań mieszkańców gminy. Wydarzenie odbyło się 17.07.2020 r., w godzinach popołudniowych. Informacja o spotkaniu była rozpowszechniona za pomocą plakatów informacyjnych dystrybuowanych na terenie gminy, na lokalnych tablicach, płotach, sklepach, za pośrednictwem oficjalnej strony internetowej Gminy Janowice Wielkie, LGD Partnerstwo Ducha Gór, profili Gminy, LGD, sołectw i innych zaprzyjaźnionych ngo w mediach społecznościowych, w mediach lokalnych, lokalna TV Strimeo [projekt w załączniku nr 1].

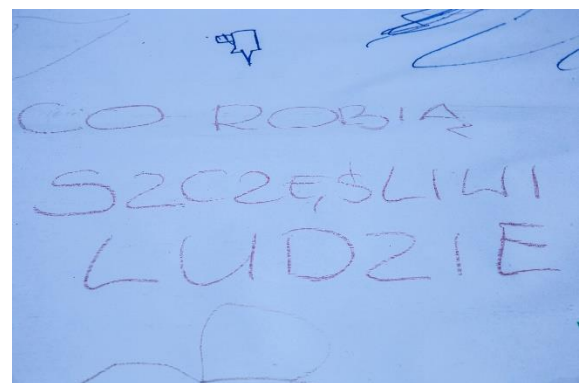

Frekwencja uczestników była bardzo wysoka i całe spotkanie przebiegło w przyjemnej, przyjacielskiej atmosferze.

Od strony technicznej do przygotowania wydarzenia, oprócz grupy inicjatywnej, dołączyli się inni mieszkańcy (rodzice dzieci uczęszczających do świetlicy w Janowicach Wielkich i Komarna, osoby starsze należące m.in. do Rady seniorów) oraz organizacje. W sposób aktywny pomagało OSP, rady sołeckie poszczególnych wsi, zaś Urząd gminy udzielił wsparcia w postaci realizacji wytycznych przedstawionych przez grupę inicjatywną.

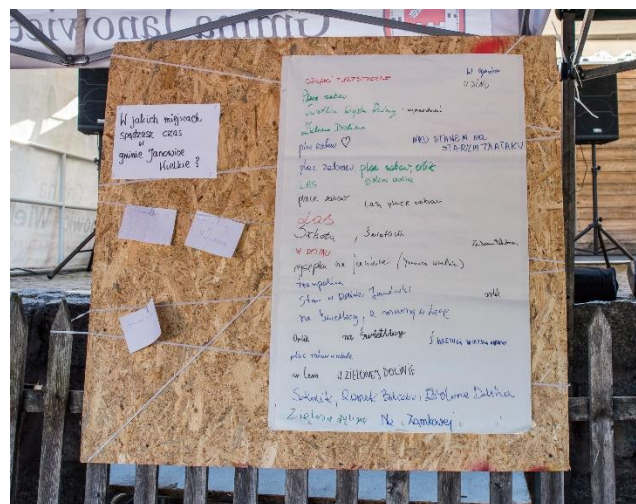
Wydarzenie było zaprojektowane tak, by obszar strefy badawczej i animacyjnej płynnie się przenikały i stanowiły spójną przestrzeń, z której mogli korzystać mieszkańcy. W skład elementów badawczych wchodziły 4 tablice z tytułowymi pytaniami i przestrzenie na wielkoformatowych kartkach, które służyły uczestnikom do swobodnych odpowiedzi. W celu zwiększenia rzetelności zgromadzonych danych zostały przygotowane również skrzynki, które zapewniały anonimowość odpowiedzi.

Pytania, które pojawiły się na tablicach:

- 1) W jakich miejscach spędzasz czas w gminie Janowice Wielkie?
- 2) W jakich miejscach w Twojej gminie czujesz się najlepiej?
- 3) Jakie miejsca polecił być turystom?
- 4) Twój pomysł na zmianę.

Pytania 1 i 2 pozwoliły zidentyfikować przestrzenie komfortowe i atrakcyjne dla mieszkańców. Pytanie 3 miało naświetlić miejsca, z których mieszkańcy mogą się czuć dumni, które są unikalne dla miejsca, w którym

mieszkają. Zaś temat 4 miał być polem do poznania ich marzeń i pragnień oraz przestrzeni, które są dla nich niekomfortowe i wymagają zmiany [zdjęcia tablic w załączniku]. Opinie wyraziło 150 osób.

Uzupełnieniem odpowiedzi na tablicach były wywiady indywidualne (27) przeprowadzane przez sołtysa jednej z gmin, nagrywane na dyktafon. Dawały one możliwość pogłębienia tematu jeśli uczestnicy mieli na to ochotę.

Oprócz ww tablic i wywiadów, została stworzona mapa gminy z zarysowanymi granicami i oznaczonymi gminami. Mieszkańcy na małych kartkach wypisywali miejsca, które w ich rozumieniu są atrakcyjne i

przyczepiali je w odpowiednie miejsca na mapie [zdjęcia mapy w załączniku]. Obu tym punktom towarzyszyli animatorzy, którzy objaśniali zadanie, pomagali w realizacji i prowadzili obserwację uczestniczącą. Powstała mapa pokazała rozmieszczenie obiektów znanych lub /i wartościowych dla mieszkańców gminy.

Mieszkańcy chętnie udzielali odpowiedzi na pytania i brali udział w wywiadach. Sami podchodzili do plansz, zadawali pytania i niejednokrotnie po zakończeniu, sami przyprowadzali znajomych, by i oni mogli wziąć udział w aktywnościach (raportowane przez Animatorów bezpośrednio po zakończeniu wydarzenia).

Ze względu na ograniczoną przepustowość punktów badawczych, zostały zorganizowane obszary animacyjne: przygotowany przez dzieci z lokalnej świetlicy kiermasz, stoiska sołectkie z wyrobami własnymi oraz zawodowy animator Ruffi Rafi, który zapewniał atrakcje dla dzieci (m.in. produkcja przypinek, obrazki malowane innowacyjną, autorską metodą czy bańki mydlane). Uczestnicy, którzy udzielili odpowiedzi na pytania badawcze mogli skorzystać z poczęstunku (ciasta upieczone przez rodziców dzieci uczęszczających do świetlicy w Janowicach Wielkich i Komarnie oraz seniorów), zorganizowanie ogniska oraz mieli możliwość odbioru sadzonki ziół do samodzielnej hodowli w domu. Elementem inauguracyjnym wydarzenie był występ teatru Ruffi Rafi "Czerwona walizka".

Uczestnicy zapytani o miejsca w Gminie, w których czują się najlepiej i spędzają wolny czas, w znakomitej większości wymieniali te związane z przyrodą: lasy, łąki, tereny zielone, park Rudawski, góry, skały czy okolice

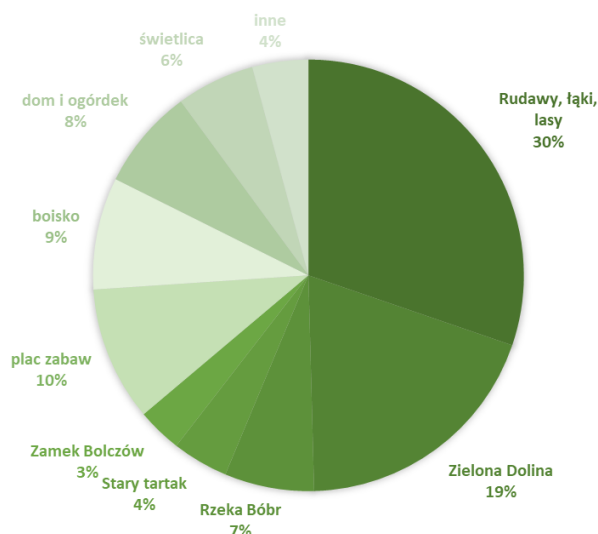
rzeki Bóbr i stawów. Istotnymi miejscami pod tym względem okazały się również domy z przyległymi do nich ogrodami. Uczestnicy równie chętnie przebywają na Zielonej Dolinie, boiskach, placach zabaw oraz świetlicach.

Daje nam to obraz mieszkańców, dla których środowisko jest kluczowym elementem życia codziennego, ogromną wartością, którą chcieliby zachować i z której w sposób aktywny korzystają.

W JAKICH MIEJSCACH SPĘDZASZ CZAS W GMINIE JANOWICE WIELKIE?

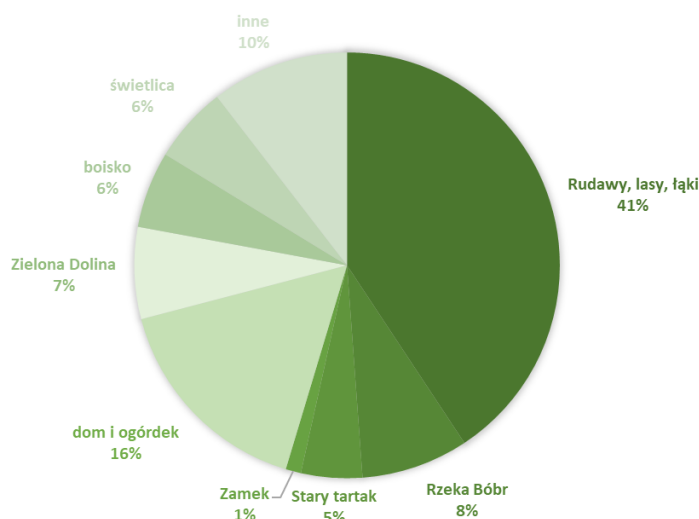
64% mieszkańców zadeklarowało, że swój wolny czas spędza w otoczeniu przyrody.

(kolor ciemno zielony).

W JAKICH MIEJSCACH CZUJESZ SIĘ NAJLEPIEJ?

55% mieszkańców przyjemność czerpie z przebywania w naturze (kolor ciemno zielony).

Elementem, z którego uczestnicy są dumni i uznają za wartościowy jest **położenie geograficzne gminy z jej licznymi atrakcjami przyrodniczymi** tj. formacje skalne Rudawskiego Parku z punktami widokowymi tj. Sokoliki, Skalny most, Piec czy Starościńskie skały; rzeka Bóbr, mokradła w Trzcińsku czy Aleja Jarząba. Stanowi ono idealną kompilację z **bogată historią tych ziem i zabytkowymi pozostałościami** m.in. Zamek Bolczów, wieża widokowa w Radomierzu, Stary Tartak czy Miedzianka ze swoim browarem.

W położeniu geograficznym i bogatej historii ziem mieszkańcy upatrują źródeł największego dobra wspólnego, jednocześnie dodają jednak, że ich potencjał jest niewykorzystany zarówno dla mieszkańców jak i turystów.

Podczas wywiadów indywidualnych mieszkańcy wymieniali położenie geograficzne gminy jako jeden z największych atutów.

“Przede wszystkim położenie i walory turystyczne jakie mamy, jeżeli chodzi o przyrodę, historię i związane z tym dziejami miejscowości i związane z tym atrakcje, tylko boli trochę, że nie jest to wykorzystane wg. mnie. (...) bardziej powinien być wykorzystany ten potencjał, który ma gmina Janowice Wielkie, tutaj powinna kwitnąć turystyka, życie (...)”

Wśród pomysłów jak mieszkańcy mogliby pogłębić korzystanie z zasobów stanowiących dobro wspólne, padały propozycje organizacji imprez sportowych (biegowych, rowerowych, wspinaczkowych, kajakarskich) jak też edukacyjnych (w ujęciu historycznym czy też przyrodniczym/ekologicznym np. edukacja).

„Przede wszystkim jest ładny teren, Janowice i okolice. Same Janowice można tam jeszcze wnieść jakieś uwagi, ale jako baza wypadowa w Rudawy Janowickie, te wszystkie atrakcje naturalne, walory...czyli powiedzmy przyrodnicze, takie kulturalne? Tak. Można też w przyszłości jakieś imprezy, które tutaj dawniej kiedyś były, no to co się podoba, walory są do takich imprez np. biegi przełajowe czy na orientację, jeszcze jakieś krótkie kryterium kolarskie kiedyś było.”

Mieszkańcy mają dużą świadomość atrakcyjności terenu, na którym mieszkają, jednak jego eksploatacja w sposób indywidualny i standardowy wydaje się mieć dla nich formę niewystarczającą i wyczerpaną (spacery po szlakach wg oznaczeń KPN, odwiedziny w obiektach zabytkowych). Oczekują zainicjowania działań bardziej niekonwencjonalnych, które dadzą im i turystom pretekst do aktywnego, innego wykorzystania terenu gminy.

Dużą inspiracją były pojedyncze osoby, które w niezwykle interesujący sposób opowiadały o nieznanym szeroko aspektach historycznych obiektów. Miało to miejsce głównie podczas wywiadów indywidualnych oraz pytań pogłębionych animatorów.

“A opowiem historię skąd nazwa i skąd się wzięła Żużłowa Dolina, za czasów Zygmunta Starego tu na tych terenach kwitło hutnictwo i na Zamku Bolczów mieszkał jego sekretarz, nazywał się Decjusz, dlatego się tak nazywa...”

To uświadomiło grupie inicjatywnej, że wiedza mieszkańców na temat zasobów przyrodniczych i historycznych jest być może i ugruntowana ale zatrzymuje się na bardzo ogólnym, często niskim poziomie i jej pogłębienie daje ogromne możliwości do zwiększenia ich satysfakcji. Warunkiem koniecznym jest połączenie tej wiedzy z aktywnością, najlepiej na świeżym powietrzu, gdyż jest to jeden z głównych aspektów charakteryzujących formę spędzania wolnego czasu mieszkańców. Wielokrotnie wyglądało to również tak, że osoby opowiadające o ciekawej historii czy własnych przeżyciach nie mają komu ich opowiedzieć/przekazać. Osoby te były gotowe udzielić znacznie dłuższych wywiadów/wypowiedzi, podzielić się własną wiedzą oraz własnymi przeżyciami np. jak osiedlali się po II wojnie światowej.

W przypadku **pomysłów na zmiany** pojawiają się najczęściej postulaty dotyczące turystyki tj. opracowania map, oznakowania, tablice informacyjne o ciekawych miejscach, infrastruktury turystycznej, ścieżek rowerowych, informacji turystycznej, sklepiku z produktami lokalnymi, chodników, innego podejścia do turystyki, wykorzystania zasobów, ale również prawdziwego włączania mieszkańców w procesy decyzyjne i

zmiany zachowania/mentalności na gospodarzy. Spora część pomysłów na zmiany dotyczy większej infrastruktury: chodników, dróg, parkingów, elewacji domów, ścieżek rowerowych. Jednak infrastruktura tego rodzaju to zadania gminy jako samorządu, nie jest właściwe dla Lokalnego Partnerstwa PAFW. Podobnie z promocją gminy, oznaczeniami, mapami itd...

„Zacząć należałoby od drobnych spraw. Poustawiać kosze z kwiatami, dbać o czystość, wystawiać tablice informacyjne o ciekawych miejscach. Najważniejsze zadbać o estetykę miejscowości (...)"

„ (...) mentalność mieszkańców - przedstawienie ich z mieszkańców na właścicieli miejscowości o świetnych walorach turystycznych i potencjale w tym drzemącym."

„Więcej remontów budynków w Janowicach i brakuje jakiś sklepików z lokalnymi produktami, informacji turystycznej też nie ma."

„Gmina chce być gminą turystyczną a nie potrafi korzystać z obecności turystów. Mieszkańcom uprzykrzają życie postawione wszędzie w Janowicach auta, bo brak jest parkingu, więc turyści stoją gdzie popadnie i śmieć."

„Czystość rzeki ma wiele do życzenia- kanalizacja nadrzecznych ulic!!! remont ulic, więcej koszy na śmieci, jakiś parking dla turystów, szlak pieszy i rowerowy bezpieczny i odizolowany od szosy w kierunku Miedzianki, remont urzędu, remont mostu nad bobrem"

„Utworzyłabym sieć ścieżek rowerowych, głównie na drogach szutrowych, oznakowałabym trasy oraz wydała mapkę w formie tradycyjnej oraz elektronicznej."

„Wsparcie włączania mieszkańców w procesy decyzyjne - skutecznie i naprawdę. Integracja mieszkańców wokół różnych tematów."

„Drogi, chodniki, oznaczenia turystyczne."

„ (...) miejsce jest bajkowe i nadzieja w tym, że jako społeczeństwo tej miejscowości będziemy się jednoczyć, poznawać się, lubić się (...)"

„ (...) krok do tyłu zrobić, szacunek dla drugiego człowieka i możemy budować wspólnotę, to o to chodzi."

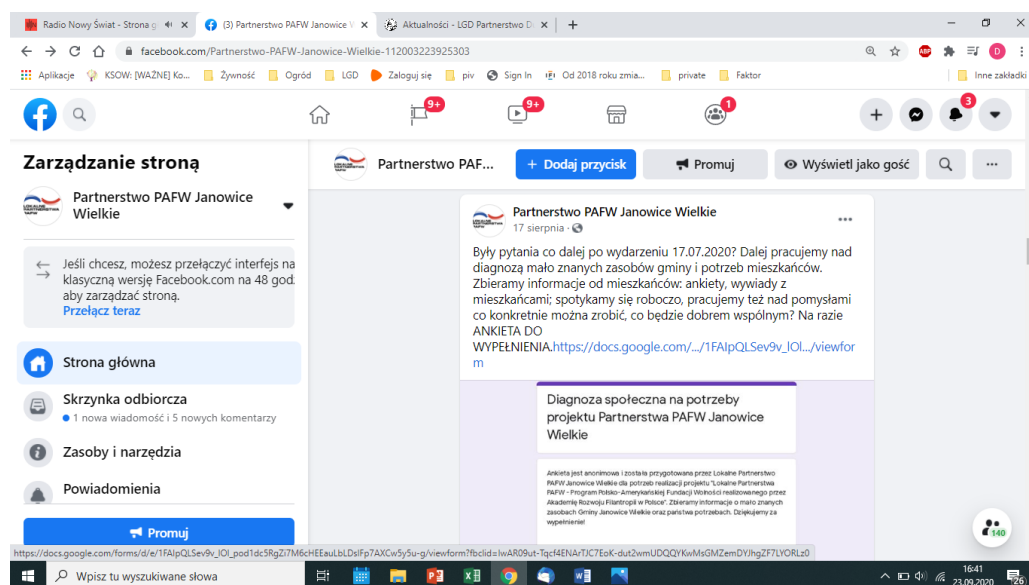
#2 ANIKETA ON-LINE

Do wyznaczenia szczegółowego kierunku realizacji wstępnych wniosków, posłużyła ankieta, która miała wyjaśnić, czy mieszkańcy potrafią wymienić atrakcyjne miejsca w swojej gminie oraz czy znają ciekawe historie z nimi związane. Ankieta była przeznaczona również dla tych osób, które nie wzięły udziału w wydarzeniu „Spotkajmy się w Janowicach” w dniu 17.07.2020 r.

Ankieta została opublikowana w mediach społecznościowych na funpage'ach Partnerstwa, gminy oraz na profilach sołtysów. Ze względu na stosunkowo krótki czas publikacji (po podsumowaniu wydarzenia do momentu rozpoczęcia prac nad podsumowaniem diagnozy), ilość respondentów (31) nie daje możliwości na interpretację danych narzędziami do wnioskowania statystycznego, jednak potraktowanie danych w ujęciu jakościowym, potwierdza założenia hipotezy badawczej.

Mieszkańcy wskazują atrakcje swojej gminy jako ciekawe obiekty, jednak mało kto zna ich historie. Nieliczne głosy, które się pojawiły wskazują na Miedziankę, której spersonalizowane oblicze rozpowszechnił swoją książką reportażysta Filip Springer a rozpoznawalność zbudował dodatkowo festiwal literacki, który miał swoje trzy odstonę w tej wsi.

Utwierdziło to członków Partnerstwa w przekonaniu, że konieczne jest korzystanie z posiadanych zasobów, sposobem do bardziej jakościowego poznania i udostępniania zasobów gminy w przystępnej formie jest nadanie historii "ludzkiej twarzy" i przedstawienia ich przez pryzmat życia człowieka.

#3 WYWIADY Z EKSPERTAMI

W ramach diagnozy przeprowadzono cztery swobodne wywiady z lokalnymi ekspertami – znawcami okolicznych miejscowości i historii mieszkańców. Podczas wywiadów skupiono się na poszerzeniu informacji pozyskanych od uczestników wydarzenia w Zielonej Dolinie. W trakcie rozmów z ekspertami poruszono kwestie związane zarówno z odkrywaniem nieoczywistych, mniej znanych miejsc i obszarów na terenie gminy, jak i poznaniu historii niezwykłych, inspirujących postaci związanych z gminą Janowice Wielkie.

Podczas wywiadów eksperci, nawiązując do miejsc powszechnie funkcjonujących w świadomości mieszkańców i gości odwiedzających gminę, odkrywali przed rozmówcami mało znane fakty na ich temat. Np. Mówiąc o Zamku Bolczów, przytoczona została ciekawostka na temat rytów naskalnych u jego podnóży. Z kolei w kontekście rozmowy na temat Browaru, poruszona została historia urządzenia służącego w przedwojennej Miedziance do rozdziału wody niezbędnej do produkcji piwa, które to urządzenie po dziś dzień pozostaje ukryte w miejscu dawnego rynku miasteczka. Opowiadając z kolei o kopalnianych tradycjach Miedzianki, eksperci wskazywali na miejsca, w których można odnaleźć pozostałości po dawnych szybach i korytarzach górniczych. Eksperci z łatwością przytaczali również historie i legendy nie tylko dawnych, historycznych mieszkańców Janowic okolicznych miejscowości, ale również współczesnych, inspirujących mieszkańców gminy. Ponadto jeden z ekspertów wskazał na historyczne uwarunkowania takie jak: wysiedlenia ludności niemieckiej oraz zasiedlenia przez różne narodowości z obszaru wschodniej części Polski sprzed II wojny światowej (Polacy z obszaru Litwy, Białorusi, Ukrainy itd...) oraz innych części Polski po II wojnie światowej, którzy przyjeżdżali na tzw. „ziemie odzyskane” obszaru Dolnego Śląska licząc na poprawę swojego bytu: ziemię, domy, narzędzia i wyposażenie przejmowane za darmo. **Prowadzi to do konstatacji, iż z gminą Janowice Wielkie związanych jest wiele inspirujących miejsc, obszarów, historii i osób, pozostają**

one jednak nieodkryte lub nieopublikowane i są zazwyczaj znane jedynie wąskiemu gronu osób. Natomiast świadomość czy wiedza historyczna mieszkańców jest nikła.

#4 SPACER BADAWCZY

Spacer badawczy został zrealizowany w Radomierzu – jednej z miejscowości należących do Gminy Janowice Wielkie. Przeprowadzono go przy udziale osób wchodzących w skład grupy inicjatywnej oraz zainteresowanych mieszkańców miejscowości. W ramach spaceru na nowo mapowane i identyfikowane były obszary, cenne w opinii jego uczestników pod względem historycznym i przyrodniczym – takie jak Różanka (wzgórze noszące ślady dawnego schroniska), wieża widokowa, dawny kościół ewangelicki (obecnie katolicki) czy stary dwór. W spacerze udział brali również starsi mieszkańcy miejscowości, chętnie dzielący się swymi wspomnieniami i historiami związanymi z poszczególnymi miejscami. Spacer, jako interaktywna, terenowa metoda mapowania zasobów gminy i oceny przestrzeni oczami jej użytkowników znakomicie się sprawdził jako jedno z narzędzi diagnozy. W związku z obiecującymi rezultatami spaceru zaplanowano wykorzystanie metody również w pozostałych miejscowościach gminy Janowice Wielkie na etapie realizacji projektu. Nie udało się przeprowadzić spacerów badawczych w każdej wsi, jak zakładano, ze względu na ograniczenia czasowe członków grupy inicjatywnej, czas letnio-urlopowy w sierpniu oraz prace polowe (np. sołtys wsi Miedzianka to rolnik). Jednak narzędzie chcemy wykorzystać podczas realizacji projektu.

Materiały zgromadzone podczas wywiadów, jak również przeprowadzony spacer badawczy umocniły grupę inicjatywną w przekonaniu atrakcyjności przyrodniczej i historycznej gminy, jak również bogactwie historii, opowiadań, legend i wspomnień, których nośnikami są jej mieszkańcy.

#5 DESK-RESEARCH

Przeprowadzono analizę Sołeckich Strategii Rozwoju Wsi dla miejscowości wchodzących w skład Gminy Janowice Wielkie oraz Strategii Rozwoju Gminy Janowice Wielkie. Ponadto przeanalizowano działania gminy i sołectw w ostatnich latach do 31.12.2019 r. Analiza obejmowała zakres ochrony dziedzictwa przyrodniczego, historycznego i kulturowego.

Dokumenty użyte do przeprowadzenia analizy:

Strategia Rozwoju Gminy Janowice Wielkie na lata 2016-2025

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janowice Wielkie na lata 2016-2023

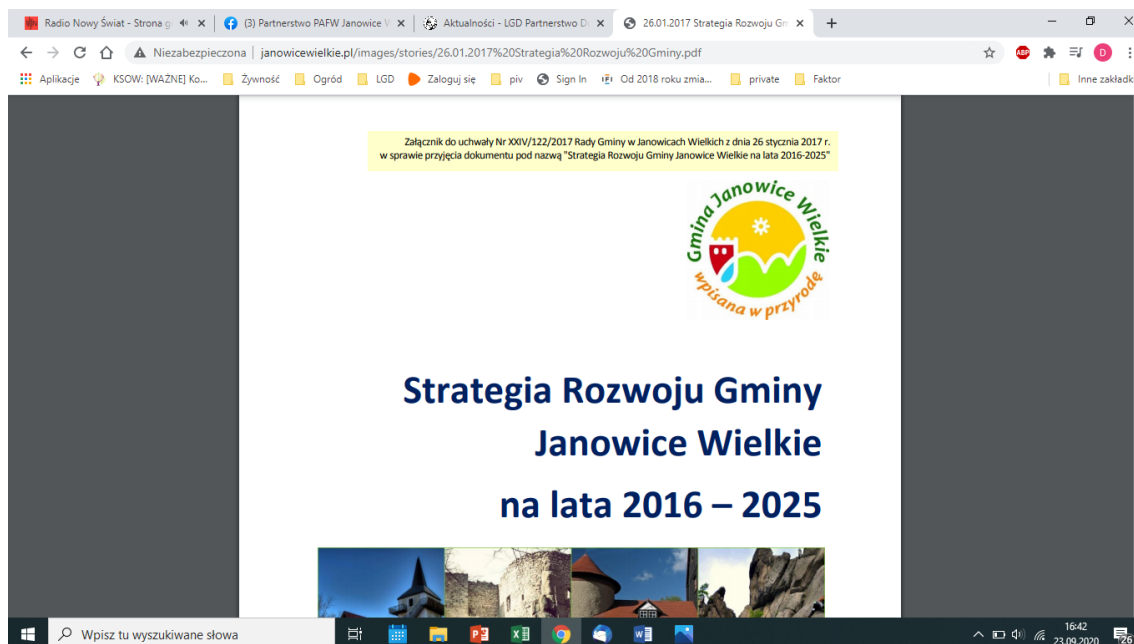
Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Janowice Wielkie (aktualizacja – luty 2019)

Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Trzcińsko (luty 2015)

Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Radomierz (luty 2020)

Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Mniszków (2009)

Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Miedzianka (2009)

Analiza dokumentów wykazała, że strategie rozwoju poszczególnych miejscowości ukazują potrzebę uwypuklenia swoich walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych.

Zapisy są zbieżne z wynikami ankiet, wywiadów do przeprowadzanej diagnozy, jednak nie uwzględniają sposobów zbierania/gromadzenia i utrwalania ww walorów/zasobów oraz zasobów ludzkich, pamięci, pamiątek, zdjęć itd.... Żadne wydarzenie czy działanie w gminie/wsiach do 31.12.2019 r. nie zostało przeprowadzone w celu ochrony zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy zgromadzenia i utrwalenia zasobów ludzkich, ich przeżyć, pamięci itd.... Dopiero w 2020 r. powstała ze środków PROW 2014-2020, w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Partnerstwo Ducha Gór - ścieżka edukacyjna „Rudawski Las” w Janowicach Wielkich, a w trakcie realizacji do czerwca 2021 r. jest historyczny plac zabaw w Radomierzu oraz rewitalizacja historycznych piwniczek na żywność w Trzcińsku – projekty realizowane przez Ochotniczą Straż Pożarną i Gminę Janowice Wielkie. W Miedziance odbywa się Festiwal Miedzianka. W poszczególnych sołectwach odbywały się festyny wiejskie. Żadne z tych wydarzeń/działań nie prowadziło do zbierania, gromadzenia i utrwalania informacji o zasobach przyrodniczych, historycznych, kulturowych i ludzkich. Żadne z tych działań nie zakładał planowanego szerokiego i dowolnego angażowania się mieszkańców na zasadzie możliwości planowania, współtworzenia i wspólnej realizacji działań.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Łącznie 230 osób wyraziło swoje opinie, w tym 177 podczas wydarzenia – spotkania z mieszkańcami (150 na tablicach i 27 wywiadów), 31 ankieta on-line, 4 wywiady indywidualne pogłębione, 3 osoby – spacer badawczy, 15 osób grupy inicjatywnej.

Aspekty/problemy:

- środowisko, lasy, zieleń, ogród itd.... jest kluczowym elementem życia codziennego, ogromną wartością dla mieszkańców, którą chcieliby zachować i z której w sposób aktywny korzystają np. uprawiając wędrowniki, spacerując do lasu, uprawiając własne ogródki itp..... Bezpośrednia bliskość Rudawskiego Parku Krajobrazowego, zalesienie, zadrzewienie są oczywistą wartością, która obecnie jest;

- elementem, z którego uczestnicy są dumni i uznają za wartościowy jest położenie geograficzne gminy i jej zasoby naturalne tj. położenie w Rudawach Janowickich, atrakcje przyrodnicze jak formacje skalne wspinaczkowe np Sokoliki, Skalny most, Piec czy Starościńskie skały; ponadto rzeka Bóbr, mokradła w Trzcińsku czy Aleja Jarząba itp.;
- istotna dla mieszkańców jest historia tych ziem z zabytkowymi elementami, których bardzo niewiele fizycznie pozostało na terenie gminy m.in. Zamek Bolczów (średniowieczne ruiny należące do Nadleśnictwa), Wieża Widokowa w Radomierzu (odnowiona), Stary Tartak (nie ma), Papiernia (nie ma), Dworek w Mniszkowie (prywatny, praktycznie niedostępny), Pałac w Trzcińsku (nie ma) czy Miedzianka ze swoim browarem (historyczna Miedzianka zniknęła, zostało kilka domów i nowy browar) itp....
- wielokrotnie wskazywana jest potrzeba wykorzystania zasobów przyrodniczych i historycznych gminy (zbyt słabe wykorzystanie ww zasobów);
- pojedyncze osoby posiadają wiedzę o nieznanych szeroko aspektach historycznych miejsc/ obiektów lub miejsc, po których została tylko pamięć lub stare zdjęcia np. jak funkcjonowała Miedzianka, papiernia, tartak, jak osiedlali się po II wojnie światowej czy jak w czynie społecznym budowali basen i kładziono chodnik przy głównej ulicy w Janowicach itd.....Z gminą Janowice Wielkie związanych jest wiele inspirujących miejsc, obszarów, historii i osób, pozostają one jednak nieodkryte, nie są zgromadzone w jakimś miejscu, są nieopublikowane i zazwyczaj znane dosyć wąskiemu gronu osób;
- osoby posiadające wiedzę, pamięć, przeżycia są gotowe podzielić się ww zasobami, ponieważ często mają świadomość, że wraz z nimi zostaną zapomniane, nie mają komu przekazać dziedzictwa niematerialnego, zdjęć, pamiątek, artefaktów; młode pokolenie nie wykazuje najczęściej zainteresowania tymi aspektami;
- wypowiedzi wskazują na niską świadomość przyrodniczą – to co jest obecnie wydaje się, że jest i będzie zawsze; tylko jedna osoba wskazała na konieczność edukacji w tym zakresie i zwiększania świadomości;
- wypowiedzi wskazują na niską wiedzę mieszkańców w zakresie zasobów historycznych materialnych i niematerialnych; danych historycznych np. tzw. „ziemie odzyskane” i zasiedlenie przez różne narodowości na obszarze Dolnego Śląska, wiedzę posiada niewielka grupa pasjonatów;
- słaba pamięć zbiorowa historyczna i społeczna, słabe poczucia tożsamości; brak działań w tym zakresie;
- nikłe włączenie społeczne mieszkańców w ochronę, zachowanie i rozwój zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych i społecznych;
- słaby stan chodników, dróg, elewacji, estetyki gminy.

ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY

1. Życia w przyjaznym, zielonym, zalesionym, zadrzewionym, czystym środowisku, z możliwością uprawiania własnych ogródków;
2. Dzielenia się/przekazania/udostępnienia własnych zasobów np. materiałów, wspomnień, zdjęć, opowieści osobistych, zasłyszanych, przekazanych;
3. Działania na rzecz rozwoju turystyki w gminie; działań bardziej nowoczesnych w tym zakresie, lepszego wykorzystania potencjału turystycznego gminy i najbliższej okolicy.
4. Życia w przyjaznym, bezpiecznym i estetycznym otoczeniu;

5. Zachowania nielicznych miejsc fizycznie istniejących zabytków lub ich pozostałości;
6. Zachowania pamięci o miejscach i ludziach, którzy tutaj mieszkali wcześniej i zamieszkali po II wojnie światowej oraz mieszkają obecnie;
7. Włączenia w procesy decyzyjne i poczucia bycia gospodarzem w tym miejscu;
8. Poczucia współodpowiedzialności i dbałości samorządu oraz mieszkańców o takie aspekty, które wpływają na poziom życia mieszkańców: infrastrukturę, turystykę, estetykę, bezpieczeństwo, zasoby przyrodnicze, historyczne, kulturowe i społeczne;
9. Poczucia wspólnoty.

DOBRO WSPÓLNE

Na podstawie przeprowadzonych badań, w wyniku diagnozy, grupa inicjatywna określiła dobro wspólne jako:

„Utworzenie/zachowanie zbiorowej pamięci historycznej, kulturowej, przyrodniczej i społecznej mieszkańców Gminy Janowice Wielkie przez włączenie mieszkańców w cały proces, na tej podstawie budowania poczucia wspólnoty, wzmocnienia poczucia tożsamości, edukacji oraz zielonej turystyki”

Opracowanie:

1. Barbara Szatanik
2. Dorota Goetz

Korekta:

1. Magdalena Kudelska
2. Alicja Kozak

Źródła danych:

1. Strategia Rozwoju Gminy Janowice Wielkie na lata 2016-2025
2. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Janowice Wielkie na lata 2016-2023
3. Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Janowice Wielkie (aktualizacja – luty 2019)
4. Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Trzcińsko (luty 2015)
5. Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Radomierz (luty 2020)
6. Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Mniszków (2009)
7. Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Miedzianka (2009)
8. https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Janowice_Wielkie; dane na 31.12.2019 r. lub inny, w zależności od dostępnych danych.